

Trauksmes cēlēju aktivitāte regulējuma darbības otrajā gadā nemazinās

Publicēts: 10.05.2021.

[Trauksmes celšana](#)

[Valsts kanceleja](#)

Valsts kanceleja, apkopojot informāciju par Trauksmes celšanas [likuma darbības otro gadu](#) secina, ka trauksmes cēlēju aktivitāte 2020. gadā ir saglabājusies līdzvērtīga pirmajam gadam - saņemti 517 iesniegumi un 127 atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem.

99 “Trauksmes celšanas likuma darbības otrajā gadā jau varam runāt par regulējuma ietekmi jeb pārmaiņām, ko trauksmes cēlji ir radījuši ar savu drosmīgo rīcību,” norāda Trauksmes cēlēju kontaktpunkta Valsts kancelejā pārstāve Inese Kuške. “Trauksmes cēlji ir snieguši ieguldījumu dažādās jomās, parādot trauksmes celšanas mehānisma preventīvo funkciju un nozīmi iedzīvotāju iesaistes veicināšanā sabiedrībai aktuālu problēmu risināšanā. Trauksmes cēlji ir palīdzējuši novērst pārkāpumus būvniecībā, neatbilstošu rīcību ar bīstamām iekārtām, izvairīšanos no nodokļu nomaksas, interešu konflikta situācijas, dienesta stāvokļa vai budžeta līdzekļu nepienācīgu izmantošanu. Trauksmes cēlji ir snieguši ieguldījumu, lai tiktu nodrošināta vienlīdzīga un taisnīga attieksme pret darbiniekiem uzņēmumos un iestādēs, kā arī pret pretendentiem publiskā iepirkuma jomā un notiktu valsts līdzekļu efektīva izmantošana iepirkumos un publiski finansētos projektos un lēmumus neietekmētu personiskā ieinteresētība. Trauksmes cēlji ir vērsuši uzmanību uz riskiem un palīdzējuši identificēt sistēmiskas nepilnības. Pēc celtas trauksmes ir izstrādāts normatīvais regulējums, kas iztrūka valsts informācijas sistēmu jomā; novērsta vides piesārņošana ar ražošanas notekūdeņiem; novērsts kaitējums iedzīvotāju drošībai un veselībai,” skaidro I. Kuške.

Cik iesniegumu, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, saņemti valsts iestādēs?

Valsts kancelejas apkopotie dati rāda, ka 2020. gadā iedzīvotāji 517 reizes ir vēlējušies celt trauksmi, vērsoties valsts institūcijās, savukārt 2019. gada astoņos mēnešos valsts institūcijās tika saņemti 435 iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi. Iedzīvotāju aktivitāte ir stabila: sabiedrībai rūp norises valstī un tai ir vēlēšanās iesaistīties, lai iespējamus pārkāpumus savlaicīgi novērstu.

Visvairāk iesniegumu, vērsoties kompetentajās iestādēs, adresēti tieši centrālajām valsts pārvaldes iestādēm un, līdzīgi kā 2019. gadā, arī 2020. gadā populārākās iestādes bijušas Valsts ieņēmumu dienests (saņemti 111 iesniegumi), Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (saņemti 53 iesniegumi), kā arī citas tiesībsardzības, uzraudzības un kontroles iestādes.

2020. gadā vairāk iesniegumu, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, adresēti ministrijām kā augstākajām un par attiecīgās valsts pārvaldes nozares attīstību atbildīgajām institūcijām. Visbiežāk iedzīvotāji vērsušies Tieslietu ministrijā (19 iesniegumi), Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (19 iesniegumi), Satiksmes ministrijā (10 iesniegumi) un Izglītības un zinātnes ministrijā (8 iesniegumi).

Ir pieaudzis to iedzīvotāju skaits, kas vēlējušies celt trauksmi savā pašvaldībā – 2019. gada astoņos mēnešos pašvaldībās saņemti 14 iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, savukārt 2020. gada 12 mēnešos jau 39 iesniegumi. Pašvaldība ir vistuvāk iedzīvotājam un var efektīvi risināt daudzus pašvaldības iedzīvotāju kopējās intereses skarošus jautājumus, kurus savā darbā novēro attiecīgajā pašvaldībā iestādēs vai uzņēmumos strādājošie

Cik iesniegumu, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, par tādiem ir atzīti?

2020. gadā no 517 iesniegumiem, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, par tādiem atzīti 122. Trauksmes celšanas likums paredz iespēju pēc iesniedzēja vai iestādes ierosinājuma vispārīgā kārtībā saņemt iesniegumu pārreģistrēt par trauksmes cēlēja ziņojumu – 2020. gadā tas ir darīts 5 gadījumos. Tātad 2020. gadā centrālajās valsts institūcijās kopā par trauksmes cēlēju ziņojumiem ir atzīti 127 iesniegumi.

Lai arī 312 gadījumos iesniegumi netika atzīti par trauksmes cēlēja ziņojumiem, jo tie neatbilda kādai vai vairākām no trauksmes celšanas pazīmēm (piemēram, iesniegumi nav saistīti ar darbu, attiecas tikai uz personīgu interešu aizskārumu), Trauksmes cēlēju kontaktpunkts aicina iestādes arī šo informāciju neatstāt bez ievērības un izskatīt pēc būtības.

Kāda bijusi turpmākā trauksmes cēlēju ziņojumu virzība?

Valsts kanceleja ir arī apkopojusi informāciju par trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas gaitu un rezultātiem 2020. gadā. 7 gadījumos ir uzsākts kriminālprocess (2019. gada astoņos mēnešos šāds bijis tikai viens gadījums), 23 gadījumos uzsākts administratīvā pārkāpuma process, vienā gadījumā uzsākta disciplinārlieta. Savukārt 13 gadījumos veiktas uzraugošo, kontrolējošo un revīzijas institūciju pārbaudes, 40 gadījumos veiktas citas darbības, piemēram, dokumentu pārbaude, pieprasīti skaidrojumi, veikta pārbaude par iespējamu amatpersonu iesaisti noziedzīgā nodarījumā. 20 gadījumos trauksmes cēlēja ziņojumā sniegtā informācija ir iekļauta jau uzsāktā lietā.

Ko 2020. gadā paveicis Trauksmes cēlēju kontaktpunkts Valsts kancelejā?

2020. gadā ir Trauksmes cēlēju kontaktpunkts ir turpinājis sagatavošanās darbus, lai līdz šī gada nogalei pārņemtu Eiropas Savienības Trauksmes cēlēju direktīvas prasības, veidojot vienotas minimālās prasības ar citām ES valstīm un daloties labajā praksē. Sniegts metodisks atbalsts trauksmes celšanas jomā, kā arī konsultācijas potenciālajiem trauksmes cēlējiem un atbalsts trauksmes cēlējiem trauksmes celšanas dēļ radīto nelabvēlīgo seku risināšanā. Turpināts darbs pie kompetento institūciju sadarbības stiprināšanas un pieredzes apmaiņas veicināšanas, lai veidotos vienotāka izpratne un prakse Trauksmes celšanas likuma piemērošanā, tostarp mazinot riskus trauksmes cēlēju aizsardzībai un veicinot trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas efektivitāti. Novembrī rīkota starptautiska [konference](#) "Trauksmes celšana: nākamais līmenis".

Vai 2020. gadā trauksmes cēlēji ir izmantojuši tiem garantētās aizsardzības iespējas?

2020. gadā trauksmes cēlēji sāka izmantot valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas viņiem ir pieejama kā viena no aizsardzības garantijām. Juridiskās palīdzības administrācija apmierināja visus četrus pieprasījumus pēc šādas palīdzības. Vienlaikus ir palielinājies arī tiesvedību skaits, kas skar trauksmes celšanu. Ir bijuši 10 tiesu nolēmumi gan civillietās, gan administratīvajās lietās, kas skar nelabvēlīgas sekas trauksmes cēlējiem gan privātajā, gan publiskajā sektorā.

Detalizēta informācija par Trauksmes celšanas likuma darbības rezultātiem 2020. gadā ir apkopota Valsts kancelejas publicētajā [gada pārskatā](#).

Trauksmes celšana

[Valsts kancelejas direktors](#) >

[Komunikācijas departaments](#)

Zane Berķe

Vadītājas
vietniece

 [+371 67082902](tel:+37167082902)

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/trauksmes-celeju-aktivitate-regulejuma-darbibas-otraja-gada-nemazinas>